

Spørgsmaal, er det mit Haab, at den skal blive udjævnet, inden den Tid kommer — den kommer forhaabentlig snart —, da de økonomiske Forhold ere af den Art, at vi kunne faa en forsvarlig Ordning deraf.

Ved at vedtage det foreliggende Forslag gøre vi ikke andet end stadfæste den Ordning, som har været gældende siden 1903. Vi mene i og for sig ikke, at den er ideel, men den kan gaa, og vi se, at der i Øjeblikket ikke kan naas mere. Vi have tilføjet et Ændringsforslag til § 9 om, at denne Lov skal forelægges Rigsdagen til Revision inden Udgangen af 1914. Det er vort Haab, at Forholdet til den Tid er saaledes, at vi kunne faa en endelig Ordning af denne Sag.

Udvalget har endvidere stillet Ændringsforslag til § 7 om, at Teatrets Regnskab ogsaa skal forelægges Rigsdagen, idet man har ment, at en Institution, som faar saa stor Støtte af Staten, som denne faar, ogsaa maa under Rigsdagens Kontrol. Men Udvalget har ønsket at udtale, at der kun skal gives en summarisk Oversigt. Der skal nemlig megen Diskretion og Pligtfølelse til for at kunne tie stille med alle disse interessante Oplysninger med Hensyn til Skuespillernes Lønningsforhold, en Diskretion, som naturligvis alle Rigsdagsmænd vilde vide at overholde, men man har dog ment, at det var tilstrækkeligt, naar den summariske Oversigt kom ind til Rigsdagen, da et Udvalg altid hos Ministeren vil kunne faa Oplysninger om Enkeltheder.

Endvidere har Udvalget i Betænkningen henstillet til Ministeren at overveje Muligheden for en mere rationel Lønningsmaade for Teatrets Kunstnere og Embedsmænd. Udvalget har ogsaa tænkt at ville udtale Ønsket om, at saa mange som muligt kunne blive optagne i Pensionskassen. En rationel Ordning for Embedsmændene ved Teatret vil vel ikke være vanskelig, men derimod vilde det vist være meget vanskeligt at faa en saadan Ordning for Kunstnerne. Disse Kunstnere, som i og for sig ere irrationelle Størrelser, maa vel ogsaa lønnes irrationelt; men hvorefter alting er, maa Udvalget i alt Fald udtale, at den Lønreform, som mulig kan komme, maa holde sig indenfor de ved dette Lovforslag fastsatte Rammer. Rigsdagen kan naturligvis slet ikke blande sig i disse Lønforhold, thi man vilde utvivlsomt derved brænde sine Fingre betydeligt. Det er ogsaa Ting, som Rigsdagen, som den rationelle Størrelse den er, ikke har nogen Forstand paa. Men jeg kan ikke lade

være med at udtale, at man kan ogsaa betale Guld for dyrt, og at det maaske var heldigt undertiden at sige til det kgl. Teaters Kunstnere, som lade sig lokke af Udlandets og Privatteatrenes Guld: Ja, gaa, forsøg Eder! Det er ikke alt Guld, der glimrer; det viser sig i hvert Fald i denne Tid ved Privatteatrene. Kunstnerne ved det kgl. Teater maa vide, at det at være ansat ved Holbergs og Oehlenschlägers Scene giver et Adelskab, som man ikke kan købe for Penge. De, der derfor have Lyst til at prøve sig, lad dem prøve sig. Naar der fortælles saa meget om alle de store Lønninger i Udlandet, er det tvivlsomt, om det ikke mere er opreklameret i Aviserne, end det stemmer med de virkelige Forhold. Naar Skuespillerne og Kunstnerne ved det kgl. Teater ikke kunne have lidt af den Følelse ogsaa overfor deres Scene, at sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette, passe de vist ikke helt ved denne Scene.

Med disse Ord skal jeg anbefale det høje Ting at stemme for de af Udvalget stillede Ændringsforslag.

A.C. Meyer: Det er allerede bemærket af den ærede Ordfører (Moltesen), at det kgl. Teaters Forhold ere af den Art, at Rigsdagen kun vanskeligt kan blande sig i dets indre Anliggender. Men til Trods for den Enhed, der markeres af den foreliggende Betænkning om de i og for sig ret ubetydelige Ændringsforslag, er der jo ganske sikkert alligevel indenfor Udvalget en hel Del Uenighed eller i alt Fald en ret stærkt udtalt Meningsforskel om det kgl. Teaters Forhold.

Disse ere neppe helt, som de burde være. Jeg er tilbøjelig til at sige, at det kgl. Teater er en lille Stat i Staten, der regeres uden særlig Kontrol fra Statens Side, noget nær efter de Principper og Ønsker og den Plan, som de skiftende Direktioner maatte gøre gældende, medens man fra Statens Side har ret ondt ved at følge den Ledelse, som det kgl. Teater saaledes har. Kritisere den kan i det højeste Ministeren. Rigsdagen er betydeligt vanskeligere stillet, idet den ikke, som allerede den ærede Ordfører har bemærket, uden Krænkelse af en vis Diskretionspligt tør paapege, hvad der i det kgl. Teaters Forhold ikke var saaledes, som Rigsdagen nærmest kunde ønske det. Af samme Grund vil jeg naturligvis ogsaa ved denne Lejlighed undlade at fremhæve adskillige Ting, som der maaske ellers under andre Forhold kunde være Anledning til